

Месеца децембра, у 26. дан.

Спомен преподобног оца нашег Никодима Тисманског.*1*2

Предивно је и пречудно Еванђеље Христово и Православна вера наша Хришћанска. Јер еванђелска вера Православна спасава подједнако све људе и народе и сједињује их у једну заједницу Тела Христовог, које је Црква Православна, стуб и тврђава Истине. И у тој заједници Духа Светога у Христу нема Јеврејина ни Грка, нема Грка ни Србина, нема Србина ни Румуна, него су сви једно у Христу Исусу. Најбољи пример тога је овај свети човек Божји, о коме је овде реч. Јер овај свети Никодим беше Еванђељем подједнако и Грк и Србин и Румун, јер не гледаше на телесно порекло своје, него на благодатну светост и богоугодност, којима себе и друге вечно украси у Грчкој, Србији и Румунији.

Преподобни отац наш Никодим беше родом из средишњих крајева Македоније,^{*3} рођен од оца Грка и мајке Српкиње.^{*4} Од ране младости одгајен је у побожности и честитости, и вредно учаше књиге, јер беше врло даровит. Особито изучавајући божанску науку Светог Писма и свето учење Православног богословља, он заведе свом душом монашки живот и мољаше се Богу да га удостоји монашког звања и чина. Бог услиша његове молбе, и посла му неке монахе из Српског манастира са Атонске Горе, те свети младић са њима отиде на Свету Гору и тамо се замонаши. У монашком живљењу преподобни Никодим прође све положене подвиге и удостоји се и ђаконског и презвитерског чина. По смрти игумана тамошњег манастира, преподобни

^{1*} Може се читати као Синаксарско житије на своме месту, после 6. Песме канона. (Примедба приређивача)

^{2*} Узето из „Житија светих за месец децембар“ Ј. Поповића, стр. 758-761. (Примедба приређивача)

^{3*} По једнима: Свети Никодим је рођен у српском граду Прилепу, а по другима: у грчком граду Костуру.

^{4*} Због његовог грчког порекла и знања грчког језика Св. Никодим је од Срба назван и: поп Никодим Грчић. По његовом пак румунском житију он је био македоно-влах.

Никодим би изабран за игумана, јер беше украшен сваком богоугодном врлином и сваким људским и божанским знањем.

Знање овог Светитеља огледало се и у томе што је он одлично знао српски и грчки језик, и могао је дивно да говори и преводи на оба ова језика. Био је пријатељ са многим истакнутим људима тога времена (а то је било у четрнаестом веку), као што су били: дивни старац Исаија Светогорац, свети кнез Српски Лазар, патријарх Јевтимије Трновски и многи други.

Но овом светилнику не беше прилично да остане сакривен под судом, него да изађе на видело и светли многима на спасење. Зато, по недознајним за нас судовима и путевима Божјим, он крете из Свете Горе Атонске у Србију и дође у државу славнога кнеза Лазара. Лазар га хтеде уздићи на високи духовни положај у својој земљи, но свети Никодим то одби и настани се као обичан јероманак у источним крајевима Лазареве земље, око места Кладова на Дунаву. Ту се светитељ одаде богоугодним подвизима, по којима се ускоро прочу на далеко, тако да к њему стадоше долазити многи људи жељни монашког живота и подвига. Пристигоше и неки монаси из Свете Горе и из појединих манастира из Србије, тако да се око преподобног Никодима ту створи повеће братство. На том месту он подиже и цркву у име Свете Тројице и живљаше ту неко време.

Потом, по откривењу Божјем, он пређе реку Дунав и настани се у крајевима Угровлашким (у северинском Банату, близу данашњег града Тур-Северина у Румунији). Са њим пође и извештан број монаха и јеромонаха, и када тамо стигоше би основан преподобним Никодимом дивни манастир Водица (на реци Водици) и посвећен Светом Антонију. Ово би за време Влашког господара Владислава – Влајка Воде (то јест Војводе, који је владао од 1364. до 1377. године). Војвода Влајко потврди самовласност манастира Водице својом владарском повељом (године 1374.). Подизање овог манастира потпомаже и Српски владар Св. кнез Лазар, који веома љубљаше Светог Никодима.

Ускоро затим, када Св. кнез Лазар и Српски патријарх, ради измирења Српске и Цариградске патријаршије, послаше у Цариград групу монаха из Свете Горе, на челу са свечесним Старцем Исаијом (1375. године), у ту групу би позван и укључен и преподобни Никодим Грчић, као добар зналац српског и грчког језика и као мудар тумач и дипломата. О томе овако пише у Житију Старца Исаије (које се чува у Хиладнару): „Узе са собом (Исаија) и Никодима, мужа часна и освећена, силна у књигама, и још силнијег у мудрости и речима и одговорима; пореклом Грка, који у Угровлашкој земљи подиже два велика и часна манастира. Он силом и помоћју Светога Духа сакупи тамо велика

мноштва монашког општежића, који на тој земљи сија као светла звезда сваком духовном врлином“. О благополучном завршетку овог светог дела око помирења двеју Патријаршија говори се опширно у Житију Св. кнеза Лазара (под 15. јуном).

Преподобни Никодим подиже у Влашкој и велики манастир Тисман (на истоименој реци) и посвети га Пресветој Богородици. У томе га помогоше Влашки војвода Раду I (1377-1384. г.) и Српски кнез Св. Лазар, који подари манастиру Тисману многа села. Преподобни је подигао и још неколико цркава и манастира у Румунској земљи (цркве Вратну и Монастирицу, и манастир Прислоп), и ови су манастири постали духовни расадници монаштва и духовног живота не само у Влашкој, него и у Молдавији и осталим Румунским крајевима. Зато православни Румунски народ од самог почетка поштује Светог Никодима као свога просветитеља, и назива га благодатним именом Освећени.

Преподобни Никодим мирно почину у Господу 26. децембра 1406. године и би чесно погребен у свом манастиру Тисману.